

П Л А Н
проведення відкритої лекції

Дата 21 жовтня 2024 р. Початок 11-00 Аудиторія 61в

Лектор доцент Деменко Віктор Михайлович

Факультет агротехнологій та природокористування

Кафедра захисту рослин ім. доцента А.К. Мішньова

Форма навчання денна

Групи АГР 2301-1, АГР 2301-2, АГР 2302-1, АГР 2302-2, АГР 2303-1, АГР 2303-2, АГР 2304-1, АГР 2304-2, АГР 2305-1, АГР 2305-2, АГР 2401-1 ст.3

Дисципліна Ентомологія та фітопатологія

Мета проведення відкритої лекції

- показати важливий зв'язок вивчення багатоклітинних та спеціалізованих шкідників, системи заходів захисту зернових колосових культур та кукурудзи з підготовкою висококваліфікованих агрономів та підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва.

1	Тема лекції	Шкідники зернових колосових культур та кукурудзи
2	План лекції	1. Багатоклітинні шкідники. Підгризаючі совки. Дротячки. Несправжні дротячки. Мишовидні гризуни. Загальна характеристика багатоклітинних шкідників, їх шкодочинність в дозрілий період та в період вегетації. 2. Спеціалізовані шкідники. Цикади. Попелиці. Трипси. Папіттвердокрилі. Хлібна жужелиця. Хлібні жуки. Білшки. Г'явиці. Пильовики. Гессенська муха. Шведська муха. Специфіка спеціалізованих шкідників. Характер пошкодження та біологічні особливості розвитку. 3. Система захисних заходів зернових культур від шкідників. 4. Шкідники кукурудзи. заходи захисту.
3	Навчальна мета	Студент повинен знати : видовий склад шкідників по періодах росту та розвитку культури; характеристику шкідників зернових колосових культур та кукурудзи; роль багатоклітинних та спеціалізованих шкідників у пошкодженні зернових колосових культур та кукурудзи; систему заходів захисту зернових колосових культур та кукурудзи уміти : визначати видовий склад шкідників зернових колосових культур та кукурудзи, типи пошкоджень багатоклітинними і спеціалізованими шкідниками, розробляти систему заходів захисту зернових колосових культур та кукурудзи.

4	Виховна мета	Студент повинен знати важливість видового складу шкідників, їх чисельності та ступеню пошкодження посівів зернових колосових культур та кукурудзи у загальному об'ємі робіт по захисту рослин в господарствах.
5	Реалізація принципу свідомості і активності студентів	<p>Тема «Шкідники зернових колосових культур та кукурудзи» включає чотири питання: 1. Багатоїдні шкідники. Підгризаючі совки. Дротяники. Несправжні дротяники. Мишовидні гризуни. Загальна характеристика багатоїдних шкідників, їх шкодочинність в досядовий період та в період вегетації.</p> <p>2. Спеціалізовані шкідники. Цикади. Попелючі Трипси Напівтвердокрилі Хлібна жуличка. Хлібні жуки. Блішки. П'явиці. Пильщики. Гессенська муха. Шведська муха. Специфіка спеціалізованих шкідників. Характер пошкодження та біологічні особливості розвитку.</p> <p>3. Система захисних заходів зернових культур від шкідників.</p> <p>4 Шкідники кукурудзи, заходи захисту.</p> <p><i>Мета проведення відкритої лекції:</i> показати важливий зв'язок вивчення багатоїдних та спеціалізованих шкідників, системи заходів захисту зернових колосових культур та кукурудзи з підготовкою висококваліфікованих агрономів та підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва.</p> <p><i>Основні завдання лекції:</i> вивчення видового складу багатоїдних, спеціалізованих шкідників, їх шкодочинності та системи захисних заходів.</p> <p>Значення теми полягає в видовому складі шкідників, які є найбільш шкодочинними в порівнянні з шкідниками на інших культурах, що є основною проблемою відродження виробництва зерна та роботи переробної промисловості.</p>
6	Реалізація принципу активізації пізнавальної діяльності студентів	Важливість знання видового складу шкідників і заходів захисту з ними є основою встановлення кваліфікації агронома, можливості ним підтвердити отриманні знання під час навчання та самостійно визначати шкідників, характер їх пошкодження та розробляти захисні заходи.
7	Реалізація принципу науковості	Шкідники зернових колосових культур та кукурудзи залишаються протягом останніх десятиріч найбільш шкодочинними, незважаючи, що розробляються більш сучасні прийоми захисту від них.

8	Реалізація принципу систематичності і послідовності	Багатоїдні шкідники з рядів твердокрилі та лускокрилі, які вивчалися в попередніх лекціях та практичних роботах пошкоджують в тому числі і підземні органи та надземну частину зернових колосових культур та кукурудзи.
9	Реалізація принципу наочності	Фотографії шкідників, типів їх пошкоджень дають можливість наочно ознайомитися з багатоїдними та спеціалізованими шкідниками зернових колосових культур та кукурудзи.
10	Підведення підсумків лекції, заключна частина	Висновки за результатами вивчення багатоїдних та спеціалізованих шкідників зернових колосових культур та кукурудзи та заходів боротьби з ними. Запитання студентів за матеріалами відкритої лекції та відповіді лектора на них. Завдання для самостійної роботи студентів та перевірка виконання
11	Джерела інформації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бригадиренко В. В. Основи систематики комах: Навч. посіб. – Д.: РІВЗ ДНУ, 2003. – 204 с. 2. Деменко В. М., Власенко В. А., Осьмачко О. М. Екологія комах Навчальний посібник, Суми: СНАУ, 2018. – 102 с. 3. Деменко В. М. Ентомологія: навчальний посібник / В. М. Деменко, О. М. Ємець. – Суми: СНАУ, 2019. – 440 с. 4. Деменко В. М. Сільськогосподарська ентомологія: навчальний посібник / В. М. Деменко, О. М. Ємець. Суми: СНАУ, 2020. – 343 с. 5. Довідник із захисту рослин / [Бублик Л. І., Васечко Г. І., Васильєв В. П. та ін.]; за ред. М. П. Лісового. К.: Урожай, 1999. – 774 с. 6. Дудник А. В. Сільськогосподарська ентомологія : навчальний посібник / А. В. Дудник. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 389 с. 7. Ємець О.М., Деменко В.М. Загальна ентомологія: навчальний посібник (курс лекцій та самостійної роботи) для студентів спеціальності "Захист і карантин рослин". Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2018. – 158 с. 8. Єрмоленко В. М. Атлас комах - шкідників польових культур / Єрмоленко В. М. – К.: Урожай, 1984. – 128 с. 9. Науково-обґрунтована система ведення сільського господарства Сумської області. – Суми: ВАГ "САД", видавництво "Козацький вал", 2004. – 662с. 10. Оптимізація інтегрованого захисту польових культур : Довідник / Ю. Г. Красиловець, В. С.

		<p>Зуза, В. П. Петренко, В. В. Кириченко та ін.] ; за ред. В. В. Кириченка, Ю. Г. Красилюня. – Харків : Магда LTD, 2006. – 252 с.</p> <p>11. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. – К.: ЮНІВЕСТ МЕДІА, 2018. - 1040 с.</p> <p>12. Рубан М. Б. Практикум із сільськогосподарської ентомології : навч. посіб. / М. Б. Рубан, Я. М. Гадзало; за ред. М. Б. Рубана. – К. – Арістей, 2009. – 472 с.</p> <p>13. Сільськогосподарська ентомологія / [Байдик Г.В., Білецький Є.М., Білик М.О. та ін.]; за ред. Б. М. Литвинова, М.Д. Євтушенка. – К.: Вища освіта, 2005. – 551 с.</p> <p>14. Сільськогосподарська ентомологія / [Рубан М. Б., Гадзало Я. М., Бобось І. М. та ін.]; за ред. М. Б. Рубана. – К.: Арістей, 2007. – 520 с.</p> <p>15 Федоренко В. П. Ентомологія: Підручник / В. П. Федоренко, Й. Г. Покозій, М. В. Круть; за ред. академіка В. П. Федоренка. – К. Фенікс, Колобій, 2013. – 344 с.</p> <p>16. Федоренко В.П. Стратегія і тактика захисту рослин. Том І. Стратегія. Монографія. – К.: Альфа-Стевія, 2012. – 500 с.</p> <p>17. Shah, K.D., Ghelani, M. K.; Patel, S. R. and Acharya, M.F. (2018). Practical manual of Fundamentals of Entomology (Ag. Ento. 3.1) for third semesterer B.Sc. (Hons) Agriculture. College of Agriculture, JAU, Junagadh. Pp. 1-68.</p> <p>18. Prof. M. K. Ghelani, Dr K.D. Shah, Prof S. R Patel and Dr. M. F. Acharya. Practical Manual for the course of Ag. Ento. 4.2 Principles of Integrated Pest Menegement for fourth semester studentes of B.Sc. (Agri), JAU, Junagadh.</p>
--	--	---

Лектор _____

доцент Деменко В.М.

План лекцій розглянутий на засіданні кафедри захисту рослин ім. доцента А.К. Мішньова

Протокол № 5 від жовтня 2024 р.

В.п. зав. кафедри, к.с.-г.н, доцент Валентина ТАТАРИНОВА